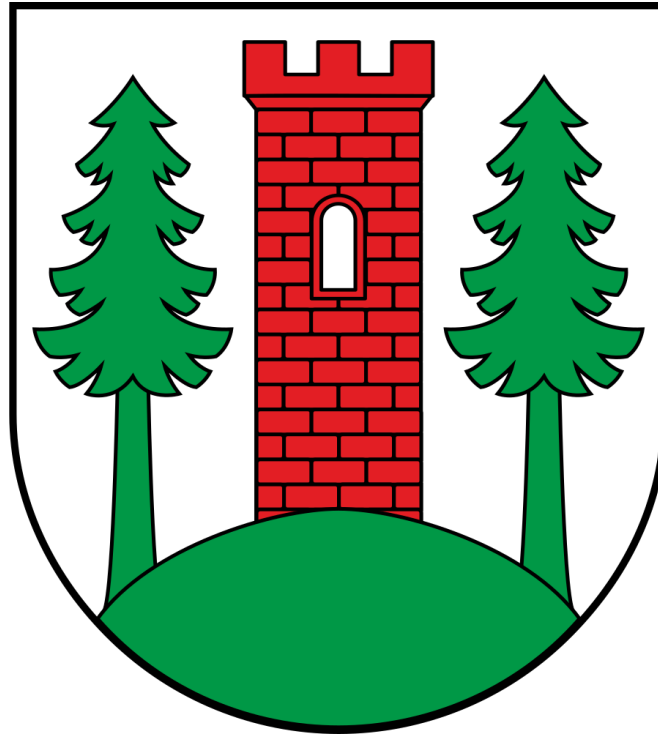

OBJAŚNIENIA

DO PROJEKTU

BUDŻETU GMINY CZARNY BÓR

NA 2025 ROK

SPIS TREŚCI:

Informacja wstępna	3
Dochody	3
Wydatki	9
- Rolnictwo i łowiectwo	11
- Leśnictwo	12
- Transport	12
- Turystyka	12
- Gospodarka mieszkaniowa	12
- Działalność usługowa	13
- Administracja publiczna	13
- Urzędy naczelnych organów władzy publicznej	14
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	14
- Obsługa długu publicznego	15
- Różne rozliczenia	15
- Oświata i wychowanie	15
- Ochrona zdrowia	16
- Pomoc społeczna	16
- Edukacyjna opieka wychowawcza	17
- Rodzina	18
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19
- Kultura fizyczna i sport	20
Wynik budżetu, przychody i rozchody	20
Inwestycje	21
Informacja o przewidywanym stanie mienia komunalnego	24
Wykaz zadań realizowanych na podstawie umów i porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	25
Wykaz zadań realizowanych z zaangażowaniem środków zewnętrznych	26
Uwagi końcowe	28

INFORMACJA WSTĘPNA

Rozpoczynając prace nad projektem budżetu gminy na 2025 rok, podobnie jak w latach poprzednich, wzięto pod uwagę przede wszystkim prognozowane wykonanie planu dochodów i wydatków z 2024 roku, z uwzględnieniem zmian, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo, że nastąpią, jak również z pominięciem pozycji, które miały charakter jednorazowy i incydentalny. Ponadto do planu wprowadzono wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych wg projektowanych na 2025 rok stawek, które będą wyższe średnio o 3%, w porównaniu z rokiem bazowym.

Planując dochody i wydatki budżetu gminy na 2025 rok uwzględniono:

- dochody budżetu gminy według ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- projektowane kwoty dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami zgodnie z pismem Wojewody Dolnośląskiego FB-BP.3110.23.2024 z dnia 24.10.2024 r. oraz pismem DWB-3122-32.2024 z dnia 23.10.2024 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego,
- projektowane kwoty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji na podstawie pisma Ministra Finansów ST3.4750.14.2024 z dnia 14.10.2024 r.,
- projekty planów finansowych składane przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy i innych jednostek, w tym sołectw w zakresie wydatków budżetowych dokonywanych w ramach funduszu sołeckiego.

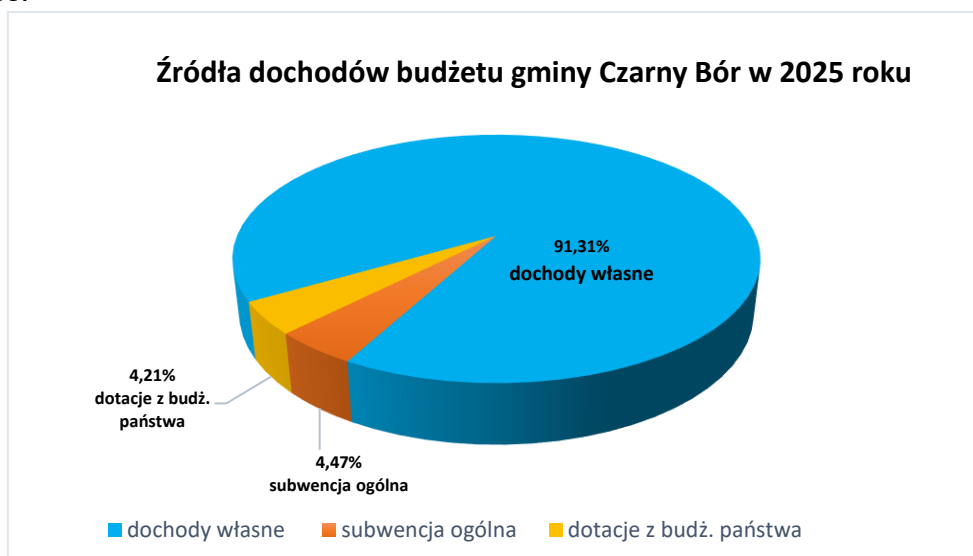
DOCHODY

W projekcie budżetu 2025 roku prognozuje się dochody w wysokości: 64.300.000,00 zł.

Na powyższą kwotę składają się:

1) dochody własne	58.714.993,94 zł,
w tym:	
- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	15.858.557,69 zł,
- udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	363.806,26 zł,
2) subwencja ogólna	2.876.275,06 zł,
3) dotacje celowe z budżetu państwa	2.708.731,00 zł.

Udział procentowy w dochodach ogółem ww. źródeł dochodów budżetowych w 2025 roku przedstawia poniższy wykres:

Planowane na 2025 rok dochody gminy Czarny Bór z udziału w PIT i CIT oraz wysokość subwencji ogólnej zostały ustalone przez Ministerstwo Finansów na podstawie kwot przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok. W tym miejscu należy zauważyć, że wyliczeń dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (jst) dokonano według zasad określonych w uchwalonej 1 października 2024 r. nowej ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Przyjęte w nowej ustawie przepisy zmieniły zasady finansowania jst. W porównaniu z latami ubiegłymi w przypadku gminy Czarny Bór, istotnie zwiększyła się kwota udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, przy jednoczesnym zmniejszeniu poziomu subwencji ogólnej przekazywanej corocznie z budżetu państwa.

Dotychczas podstawą dochodów jst były określone w ustawie części podatków dochodowych (PIT i CIT), płaconych przez mieszkańców danej jst. Od 2025 roku przychody samorządów z CIT i PIT zależą będą od dochodów podatników mieszkających na terenie danej jednostki.

Zgodnie z założeniami nowej ustawy samorządy będą otrzymywać odpowiedni procent dochodów podatnika. Gminy mają otrzymać 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na jej obszarze, oraz dodatkowo: 1,6% dochodów podatników podatku CIT, posiadających siedzibę na obszarze danej gminy.

Do 2024 roku samorządy otrzymywały zdefiniowaną w ustawie część podatku PIT i CIT płaconego przez podatników zamieszkujących daną jst. Oznaczało to, że w przypadku obniżenia samej stopy procentowej podatku PIT czy CIT lub zmniejszonych wpływów do budżetu państwa z ww. tytułów, samorządy otrzymywały mniejsze środki. Zapisy nowej ustawy o dochodach jst, co do zasady mają uniezależnić dochody własne samorządów od zmian podatkowych wprowadzanych przez władze centralne, ponieważ samorządy będą otrzymywać dany procent od dochodu podatników z danego obszaru jst. Według twórców ustawy zmiany będą korzystne dla wszystkich samorządów. O ile w przypadku gminy Czarny Bór wpływy z PIT w 2025 roku będą większe – co wynika ze m.in. ze zmiany zasad naliczania tychże udziałów, o tyle w porównaniu z rokiem bieżącym dochody z udziałów w CIT spadną o ok. 34%.

Nowa ustawa o dochodach jst wprowadziła także pojęcie potrzeb finansowych jst, według których ustalana będzie wysokość subwencji ogólnej dla samorządu z budżetu państwa. Potrzeby dzielą się na pięć kategorii:

- potrzeby wyrównawcze – dotyczą jednostek samorządu terytorialnego, które nie osiągnęły poziomu zamożności zdefiniowanego w ustawie. W przypadku nieosiągnięcia przez JST danego poziomu zamożności, ustala się wysokość środków przeznaczonych dla danej JST z subwencji ogólnej;
- potrzeby oświatowe – ustawodawca wymienia konkretne obszary oraz wskaźniki powiązane z kategorią potrzeb oświatowych. Należą do nich m.in. wysokość wydatków na pensje nauczycieli, liczba uczniów w szkołach i przedszkolach czy ogólna sytuacja finansowa JST;
- potrzeb rozwojowych – dotyczą wsparcia potrzeb inwestycyjnych samorządów;
- potrzeb ekologicznych – dotyczą JST, na terenie których znajdują się prawnie chronione obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, np. parki narodowe, rezerваты przyrody czy tereny Natura 2000;
- potrzeby uzupełniające.

Zgodnie z pismem otrzymanym od Ministra Finansów, wysokość poszczególnych potrzeb finansowych, które miały wpływ na wysokość subwencji w 2025 r. kształtuje się następująco:

• potrzeby wyrównawcze	–	0,00 zł;
• potrzeby oświatowe	–	9.033.441,00 zł;
• potrzeby rozwojowe	–	903.780,92 zł;
• potrzeby ekologiczne	–	194.794,08 zł;
• potrzeby uzupełniające	–	1.499.729,00 zł.

Każda z powyższych kwot potrzeb została zidentyfikowana za pomocą wskaźników określających stopień konieczności wsparcia samorządów środkami z budżetu centralnego.

Odnosząc się do wysokości kwoty potrzeby oświatowej, która mogłaby być utożsamiana z obowiązującą dotychczas częścią oświatową subwencji ogólnej, należy zaznaczyć, że w dalszym ciągu nie pokrywa ona całości niezbędnych środków, które zostały zaplanowane w budżecie gminy na szeroko pojęte działania oświatowe. Stąd też podobnie jak w latach poprzednich nadwyżka planowanych na oświatę wydatków ponad kwotę zapewnianą przez budżet centralny obciąża budżet gminy.

Poza subwencją ogólną i udziałem w podatkach PIT i CIT w zakresie kwot przekazywanych gminie z budżetu państwa, zaplanowano na 2025 rok wpływy z dotacji w następujących kwotach:

- 2.282.131,- zł z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w tym zadań:
 - realizowanych przez pracowników Urzędu Gminy w zakresie spraw obywatelskich w kwocie 22.211 zł,
 - związanych z dokonywaniem aktualizacji rejestru wyborców w kwocie 1.020 zł,
 - z zakresu polityki społecznej i pomocy rodzinom w kwocie 2.258.900 zł;
- 426.600,- zł z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji własnych zadań gmin, z zakresu pomocy społecznej.

Łączna kwota dochodów bieżących z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na 2025 rok wynosi 2.708.731,- zł, i stanowi 4,21% łącznej kwoty dochodów budżetu gminy.

Z punktu widzenia udziału w dochodach ogółem, najistotniejszą pozycją planowanych dochodów budżetu gminy na 2025 są dochody własne, których udział wynosi 91,31%. W ramach kwoty 58.714.993,94 zł dochodów własnych, zaprognozowano następujące wartości:

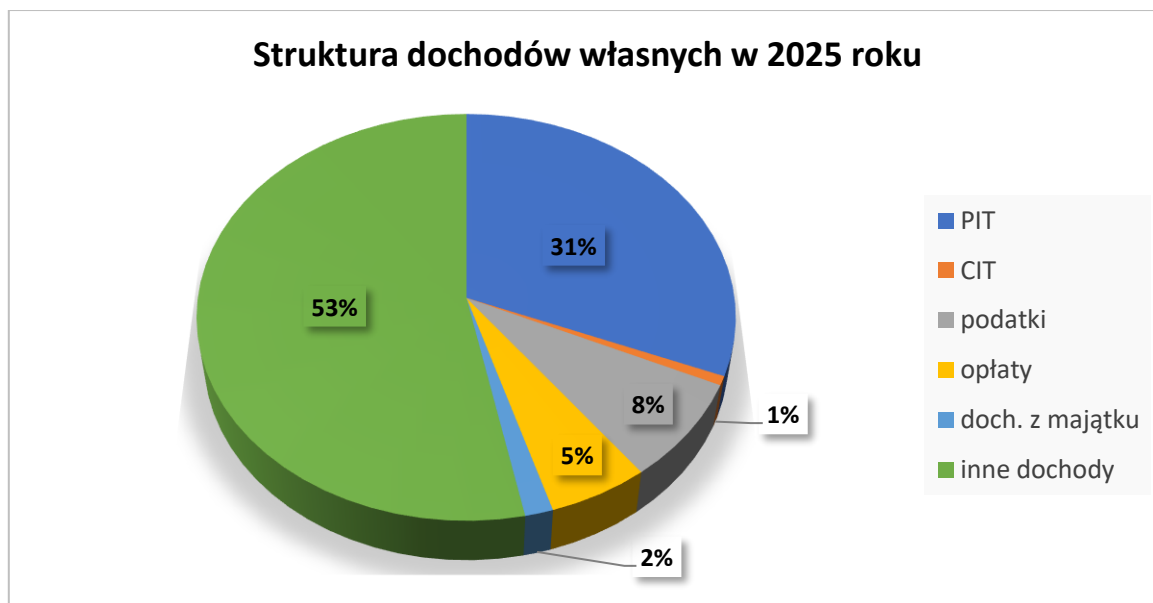
➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych</u>	<u>15.858.557,69</u>
➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób prawnych</u>	<u>363.806,26</u>
➤ <u>wpływy z podatków</u>	<u>5.441.760,00</u>
w tym:	
• podatek od nieruchomości	4.256.000,00
• podatek rolny	145.440,00
• podatek leśny	109.720,00
• podatek od środków transportowych	750.000,00
• podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, ryczałtu	500,00
• podatku od spadków i darowizn	20.000,00
• podatku od czynności cywilno-prawnych	160.100,00
➤ <u>wpływy z opłat</u>	<u>3.646.500,00</u>
w tym:	
• opłata skarbową	6.000,00
• opłata targowa	200,00
• opłata eksploatacyjna	1.200.000,00
• opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	75.000,00
• część opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	20.000,00
• opłata za gospodarowanie odpadami	1.850.000,00
• opłata z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	204.000,00
• opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego	23.000,00
• opłata za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	210.000,00
• inne opłaty	58.000,00

➤ <u>dochody z majątku gminy</u>	<u>6.261.870,00</u>
w tym:	
• dochody ze sprzedaży mienia	5.598.000,00
• dochody z najmu i dzierżawy	662.500,00
• dochody z tyt. przekształcenia praw własności	1.370,00
➤ <u>5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa...</u>	<u>0,00</u>
➤ <u>wpływy z odsetek</u>	<u>37.486,04</u>
➤ <u>inne dochody</u>	<u>27.105.013,95</u>
w tym:	
• wpływy z usług	29.000,00
• dotacje na inwestycje z Rządowego Funduszu Polski Ład	20.490.496,79
• dotacja na realizację programu „Ciepłe Mieszkanie”	483.538,00
• dotacje ze środków UE na realizację projektów i programów	4.914.536,63
• dotacja z budżetu państwa na współfinansowanie projektów UE	364.242,53
• dotacja z Rządowego Programu Ochrony Zabytków	784.000,00
• wpłaty od innych gmin z tyt. uczęszczania dzieci do przedszkola	12.000,00
• wpływy z kosztów upomnień	3.600,00
• wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	18.000,00
• pozostałe dochody	5.600,00

Z powyżej wskazanych wartości dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe opiewają na kwotę 273.500,00 zł, z czego:

• dochody z majątku gminy (dochody z najmu i dzierżawy)	39.500,00
• wpływy z opłat (opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz opłata za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego)	233.000,00
• inne dochody	1.000,00

Graficzne odzwierciedlenie struktury dochodów własnych planowanych na 2025 rok wg ich źródeł przedstawia poniższy wykres.

Z uwagi na wysoką kwotę planowanych do uzyskania dochodów z tytułu dofinansowania zadań z Rządowego Funduszu Polski Ład, inne dochody stanowią najistotniejszą pozycję dochodów własnych.

Przy opracowaniu projektu uchwały budżetowej na 2025 rok uwzględniono wskaźniki przyjęte do opracowania projektu budżetu państwa, w tym: wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 5,0%, zgodnie z Wytycznymi dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja październik 2024 r.). Prognozowania kwot dochodów bieżących na 2025 r. dokonano w szczególności w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy oraz dane wynikające z ewidencji podatkowej gminy. Charakterystykę i metodę obliczenia najistotniejszych pozycji dochodów bieżących zamieszczono poniżej.

W zakresie planowanych wpływów z podatku od nieruchomości uwzględniono wartości określone w Obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 25.07.2024 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2025 oraz powierzchnię nieruchomości, wynikającą z ewidencji podatkowej, zadeklarowaną przez podatników, wg stanu na dzień 30 września 2024 r.

Wpływy z podatku od środków transportowych zaplanowano wg planowanej liczby pojazdów przemnożonych przez stawkę odpowiednią do rodzajów pojazdów.

Organ stanowiący gminy przy ustalaniu stawek podatku od środków transportowych na dany rok podatkowy uwzględnia stawki minimalne i maksymalne określone przez ministra właściwego do spraw finansów. Dla 2025 roku wysokość minimalnych stawek wynika z Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 9.10.2024 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2025 r., natomiast stawki maksymalne zostały określone, tak jak w przypadku podatku od nieruchomości w Obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 25.07.2024 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2025. W przypadku podatku od środków transportowych proponowane stawki na 2025 rok nie są stawkami maksymalnymi.

Dochody gminy z udziału w opłacie eksploatacyjnej oszacowano na podstawie średniego wykonania dochodów z lat 2022-2024. Ta pozycja dochodów bieżących jest trudna do oszacowania. Opłata eksploatacyjna pobierana jest od przedsiębiorców z tytułu wydobywania kopalin ze złoża jest formalnie źródłem dochodów własnych gminy, ale tylko w odniesieniu do 60% jej wysokości. W pozostałym zakresie jest dochodem innych jednostek. Ponadto brak atrybutów władztwa organów gminy, zwłaszcza w odniesieniu do stawek tej opłaty oraz ewentualnego wprowadzania zwolnień powoduje, iż na wysokość wpływów z tejże opłaty samorząd gminy nie ma istotnego wpływu. Mechanizm redystrybucji środków z tej opłaty określa ustawa Prawo geologiczne i górnicze.

Wysokość dochodów budżetu gminy na 2025 rok z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi została oszacowana na podstawie złożonych deklaracji, obowiązujących stawek za odbiór odpadów komunalnych oraz z uwzględnieniem wpływów z egzekucji należności z lat ubiegłych. Z wpływów z tejże opłaty, zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W zakresie dochodów bieżących wpływy z podatku rolnego i leśnego oszacowano w sposób opisany poniżej.

Przy prognozowaniu wpływów z podatku rolnego przyjęto jako podstawę Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 października 2024 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2025, która wyniosła 86,34 zł za 1 dt, co oznacza spadek tej wartości w stosunku do roku ubiegłego o 3,7%.

Dochody z tytułu podatku leśnego założono na 2025 r. w kwocie uwzględniającej powierzchnię terenów leśnych zgłoszonych do opodatkowania wg stanu na dzień 30 września 2024 r. oraz kwoty wynikające z Komunikatu Prezesa GUS z dnia 18 października 2024 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2024, która wyniosła 277,35 zł za 1m³, co oznacza spadek tej wartości w stosunku do roku ubiegłego o 15,3%.

W zakresie dochodów majątkowych wykazano dochody ze sprzedaży majątku i z tytułu dotacji na inwestycje. Przyjęto na rok 2025 wartość szacunkową nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie stosownych uchwał rady gminy, planowanych do przeprowadzenia postępowań i na podstawie danych płynących z informacji o stanie mienia komunalnego, z uwzględnieniem planowanego wzrostu cen.

W związku ze zrealizowanym projektem pod nazwą: *Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze*, gmina dokonała uzbrojenia nieruchomości gruntowych, które zamierza sprzedać/wydzierżawić inwestorom. Dochody własne uzyskane z tego tytułu przeznaczy m.in. na spłatę zobowiązania zaciągniętego w 2023 r. na sfinansowanie wkładu własnego. Projekt ten był objęty dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Dochody majątkowe z tytułu dotacji na ten projekt wystąpiły w latach 2023/2024.

Plan dochodów majątkowych 2025 roku uwzględnia także dofinansowanie jakie gmina otrzyma z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 20.490.496,79 zł. Na realizację zadań objętych dofinansowaniem otrzymano promesy lub wstępne promesy. Ponadto zaplanowano kwotę dofinansowania jaką Gmina zamierza uzyskać z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 w ramach Rządowego Programu Ochrony Zabytków (784.000 zł) oraz środki z budżetu Unii Europejskiej oraz budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację zadań na które uzyskano dofinansowanie.

Ponadto w latach ubiegłych nieznacznie wzrosło zainteresowanie osób fizycznych nabywaniem działek pod budownictwo mieszkaniowe, co pokazuje wykonanie planu tych dochodów w ww. okresie. Założono, że sprzedaż w latach kolejnych będzie kształtowała się zgodnie z przyjętymi wielkościami w informacji o stanie mienia komunalnego. W roku 2025 planuje się sprzedać 3 działki o łącznej powierzchni ok. 0,9585 ha przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo jednorodzinne. Ponadto do sprzedaży zostanie przeznaczona działka rolna o pow. 4,8955 ha.

Planując dochody kierowano się zasadą ostrożności, zarówno przy dochodach bieżących jak i majątkowych. Na 2025 rok zaplanowano, zarówno po stronie dochodów i wydatków tylko te pozycje które mają znaczny poziom prawdopodobieństwa otrzymania dofinansowania, bądź też prawo do ich otrzymania potwierdzone jest zawartymi umowami, porozumieniami lub złożono wnioski aplikacyjne o dofinansowanie ww. zadań ze środków zewnętrznych.

WYDATKI

Wydatki budżetowe gminy, są kategorią finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego. Służą one sfinansowaniu realizacji zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego, określonych przepisami prawa, w tym w szczególności ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie ustalenia zadań własnych gminy. Ponadto ustawa o finansach publicznych w art. 216 ust. 2 wymienia pozostałe zadania na jakie gmina może przeznaczać swoje wydatki.

Planując wydatki na 2025 rok uwzględniono w szczególności obowiązki wynikające z przepisów prawa, związane z zadaniami własnymi gminy jak również część ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy wniosków i postulatów, które zostały włączone do planu zadań, w miarę posiadanych możliwości ich sfinansowania. W trakcie przygotowywania projektu budżetu, w zakresie wydatków majątkowych uznano w szczególności potrzebę realizacji tych zadań, dla których już zostały przygotowane dokumentacje lub są w trakcie realizacji, jak też zakończenie zadań już rozpoczętych. Ponadto uwzględniono nowe zadania, dla których jest duże prawdopodobieństwo, że gmina uzyska ich dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

Wydatki budżetu Gminy Czarny Bór zaplanowano na 2025 rok w wysokości: 69.300.000 zł. Tak duża kwota planu wydatków w porównaniu do lat ubiegłych spowodowana jest kontynuacją już rozpoczętych jak i planowanych do realizacji dużych zadań inwestycyjnych.

Na powyższą kwotę wydatków budżetowych planowanych na 2025 rok składają się:

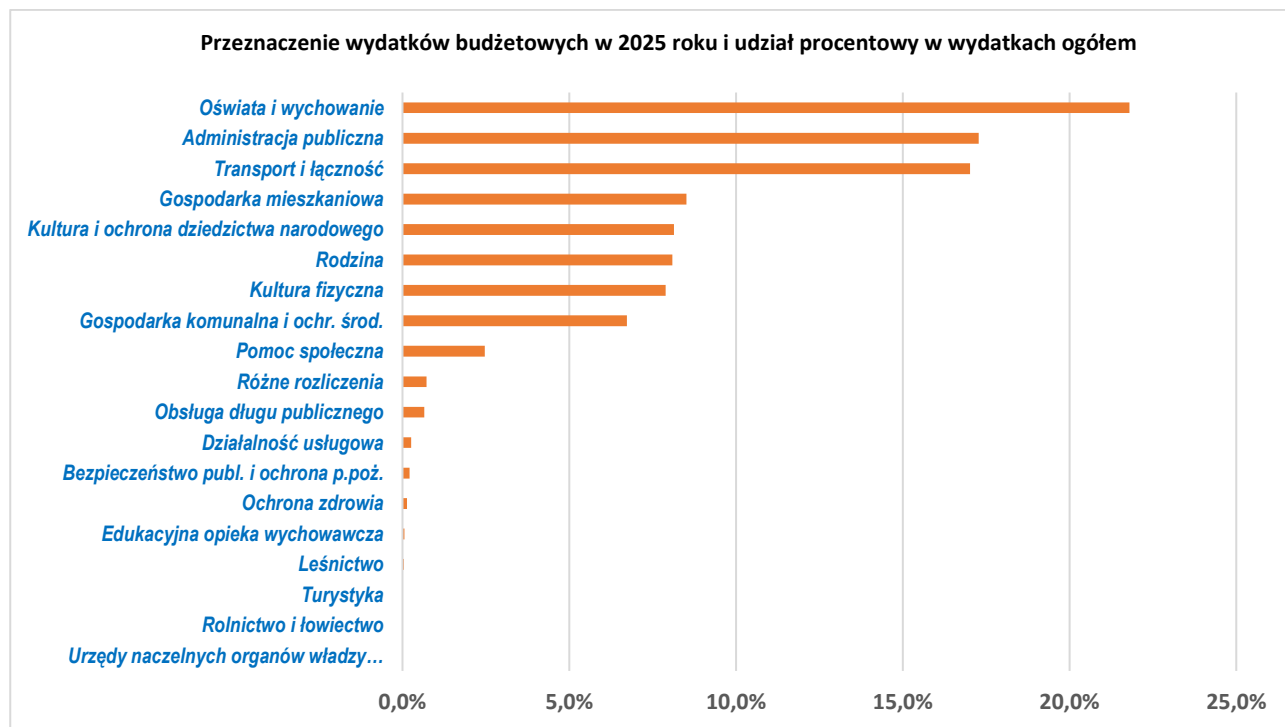
- wydatki bieżące w wysokości: 27.362.132,23 zł (39,48%);
- wydatki majątkowe w wysokości: 41.937.867,77 zł (60,52%).

Przeznaczenie wydatków, w podziale na działy klasyfikacji budżetowej oraz ich udział w kwocie wydatków ogółem w 2025 roku przedstawia poniższa tabela:

Dział	Nazwa / przeznaczenie	Plan na 2025 rok	udział % w wydatkach ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	3 000,00	0,00%
020	Leśnictwo	25 000,00	0,04%
600	Transport i łączność	11 791 149,99	17,01%
630	Turystyka	6 000,00	0,01%
700	Gospodarka mieszkaniowa	5 898 959,00	8,51%
710	Działalność usługowa	179 000,00	0,26%
750	Administracja publiczna	11 973 182,14	17,28%
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 020,00	0,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	150 000,00	0,00%
757	Obsługa długu publicznego	450 000,00	0,22%
758	Różne rozliczenia	500 000,00	0,65%
801	Oświata i wychowanie	15 102 500,00	0,72%
851	Ochrona zdrowia	95 000,00	21,79%
852	Pomoc społeczna	1 706 600,00	0,14%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	40 000,00	2,46%
855	Rodzina	5 609 899,96	0,06%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 664 204,89	8,10%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 638 870,19	6,73%
926	Kultura fizyczna	5 465 613,83	8,14%
	OGÓŁEM:	69 300 000,00	100,00%

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli największe wydatki w 2025 roku, planuje się w dziale *Oświata i wychowanie* – 21,7% łącznej kwoty wydatków budżetowych. Następne w kolejnością są wydatki w dziale *Administracja publiczna* z udziałem 17,3% oraz wydatki w dziale *Transport i łączność* z udziałem 17,0%.

Graficzne zestawienie przeznaczenia wydatków budżetowych w 2025 roku oraz ich udział w wydatkach ogółem przedstawia poniższy wykres:

Na wymienioną powyżej kwotę wydatków budżetowych składają się następujące pozycje:

***wydatki bieżące** **27.362.132,23**

z czego:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	13.175.655,00
- wydatki na realizację zadań statutowych przez jednostki budżetowe	9.010.377,23
- dotacje na zadania bieżące	1.315.100,00
- świadczenia na rzecz osób fizycznych	3.378.000,00
- wydatki na obsługę długu	450.000,00
- wydatki na programy z udziałem środków UE	33.000,00

***wydatki majątkowe** **41.937.867,77**

z czego:

- wydatki inwestycyjne	41.937.867,77
------------------------	---------------

w tym:

*zadania finansowane środkami RFIL (w tym: dotacje)	4.443.689,21
*zadanie finansowane środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym: RPOZ)	864.846,81
*zadania finansowane środkami Rządowego Funduszu Polski Ład	18.652.596,79
*zadania finansowane środkami z budżetu Unii Europejskiej	4.849.897,86
*pozostałe wydatki inwestycyjne	11.503.722,05
- zakupy inwestycyjne	200.000,00
- dotacje pozostałe	1.423.115,05

Jak wynika z powyższych danych najistotniejszą pozycję wydatków bieżących stanowią wynagrodzenia i składki od nich naliczane z udziałem w wysokości 48,2%. Następne w kolejności

są wydatki jednostek budżetowych z związane z realizacją ich zadań statutowych z udziałem w wysokości 32,9%. Trzecią co do wielkości grupą wydatków bieżących są wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych z udziałem w wysokości 12,4%.

Ponadto w porównaniu do lat 2022-2024, nie uwzględniono w planowanych dochodach i wydatkach bieżących płatności związanych z szeroko pojętą pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju. Ponieważ wydatki te są finansowane ze środków Funduszu Pomocy i na dzień sporządzenia projektu budżetu trudno jest oszacować ich wysokość postanowiono o pominięciu tej grupy wydatków. Wydatki te zostaną wprowadzone w trakcie roku budżetowego.

W związku z aktualną sytuacją gospodarczą założono, że wydatki bieżące w 2025 roku wzrosną wg poziomu wskaźnika CPI, określonego w założeniach, o których wspomniano powyżej. Dla 2025 roku jest to 5,0% w stosunku do roku ubiegłego. Tym samym obliczając kwoty zawarte w planie na 2025 rok uwzględniono w szczególności kwoty zrealizowanych wydatków w latach poprzednich, z pominięciem pozycji, które wystąpiły incydentalnie lub jednorazowo, a prawdopodobieństwo ich wystąpienia ponownie jest niskie. Sytuacja związana z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 oraz konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy w latach 2022-2023 pokazała, że do prognozowania poszczególnych wartości zarówno dochodów jak i wydatków budżetowych należało podejść ze szczególną ostrożnością. Ponadto zmiany wprowadzane do aktów prawnych stanowiących podstawę gospodarki finansowej m.in. jednostek samorządu terytorialnego, w trakcie lat budżetowych utrudniają realne i rzetelne planowanie wartości określonych w prognozach na kolejne lata budżetowe.

Wydatki majątkowe planowane na 2025 rok opiewają na kwotę 41.937.867,77 zł, co stanowi 60,5% wydatków ogółem. Tak znaczna wysokość wydatków majątkowych spowodowana jest planowaną realizacją zadań inwestycyjnych, na które uzyskano dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Z tego też powodu inwestycje opisano w odrębnej części niniejszych objaśnień. Na uwagę zasługuje fakt, że istotna część wydatków majątkowych w 2025 roku, będzie sfinansowana środkami dofinansowania otrzymanego w latach 2020 – 2024. Przekazane w latach ubiegłych środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych znajdują się na wyodrębnionym rachunku bankowym gminy. Ponadto gmina uzyskała środki na realizację projektu dofinansowanego ze środków UE i budżetu państwa na realizację projektu związanego z poprawą cyberbezpieczeństwa. Łączna kwota środków wykorzystana na sfinansowanie zadań inwestycyjnych, a tym samym powstałego deficytu budżetowego w 2025 roku, wyniesie 5.900.000 zł. W pozostałym zakresie wydatki sfinansowane będą m.in. ze środków dofinansowania jakie gmina otrzyma w ramach Rządowego Programu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Szczegółowa charakterystyka planowanych na 2025 rok wydatków budżetowych z podziałem wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco:

010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

***wydatki bieżące**

W dziale tym zaplanowano w rozdziale 01030 *Izby Rolnicze* kwotę 3.000 zł, jako wpłatę na rzecz izb rolniczych, w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

020 – LEŚNICTWO***wydatki bieżące**

W rozdziale 02095 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 25.000 zł, z przeznaczeniem na przeprowadzenie prac konserwacyjnych obecnego drzewostanu oraz wykonanie nowych nasadzeń, na terenach leśnych, będących własnością gminy.

600 – TRANSPORT***wydatki bieżące**

W rozdziale 60016 *Drogi publiczne gminne* zaplanowano na wydatki bieżące kwotę 840.000 zł, z czego: 94.000 zł na wydatki rzeczowe, 430.000 zł na zakup usług (w tym: zimowe utrzymanie dróg i bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej), 300.000 zł na bieżące remonty infrastruktury drogowej, 6.000 zł na różne opłaty i składki oraz 10.000 zł na wynagrodzenia bezosobowe.

W rozdziale 60020 *Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych* zaplanowano wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych zlokalizowanych na terenie gminy. Na wynagrodzenia i pochodne w ramach tego rozdziału zaplanowano 9.000 zł, natomiast na wydatki rzeczowe 2.000 zł. Wydatki na funkcjonowanie przystanków planuje się sfinansować w części z planowanych do uzyskania dochodów z opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, wnoszonych przez przewoźników komunikacyjnych.

***wydatki majątkowe**

W ramach tego działu zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości 10.940.149,99 zł na realizację 7 zadań inwestycyjnych:

ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 367 NA ODCINKU OD UL. WESOŁEJ DO UL. KOLEJOWEJ W CZARNYM BORZE (KM 48+380 - 49+130) - BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA: BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO - DOTACJA CELOWA DLA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO			-	1.481.440,00
BUDOWA I PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ W GMINIE CZARNY BÓR			-	3.388.096,83
PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZEGO WZDŁUŻ DROGI WOJEWÓDZKIEJ 367 NA ODCINKU MIĘDZY ULICĄ ZAMKOWĄ A ULICĄ SŁONECZNĄ W CZARNYM BORZE – W RAMACH ZADANIA UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE DOFINANSOWANEGO Z RFIL			-	2.407.000,00
PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ – UL. KAMIENNOGÓRSKA W CZARNYM BORZE W ZAKRESIE WYDZIELENIA DROGI PIESZO – ROWEROWEJ WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ – W RAMACH ZADANIA UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE DOFINANSOWANEGO Z RFIL			-	850.000,00
PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH			-	2.703.613,16
ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ POPRZECZ BUDOWĘ CENTRÓW PRZESIADKOWYCH I P&R WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ ORAZ ROZBUDOWĘ SYSTEMU ITS NA TERENIE GMIN AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ - WAŁBRZYCH, BOGUSZÓW-GORCE, CZARNY BÓR, DOBROMIERZ, GŁUSZYCA, JEDLINA-ZDRÓJ, MIEROSZÓW, SZCZAWNÓ-ZDRÓJ, STARE BOGACZOWICE, WALIM, ŚWIEBODZICE			-	10.000,00
NYSKOEMISYJNA, INTELIGENTNA I DOSTĘPNA MOBILNOŚĆ W AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ POPRZECZ BUDOWĘ WĘZŁA PRZESIADKOWEGO ORAZ UTWORZENIE SYSTEMU ITS - NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, GMINY WIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, MIASTA I GMINY LUBAWKA ORAZ GMINY CZARNY BÓR			-	100.000,00

630 – TURYSTYKA***wydatki bieżące**

W rozdziale 63003 *Zadania w zakresie upowszechnia turystyki* zaplanowano kwotę 6.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane z utrzymaniem szlaków turystycznych na terenie gminy, prowadzących w szczególności do wieży na Trójarbie.

700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA***wydatki bieżące**

W rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* zaplanowano kwotę 136.000,00 zł, z przeznaczeniem na zakup usług, związanych z działalnością bieżącą (wyceny, operaty, ogłoszenie

w prasie, dokumentacja geodezyjna i inne usługi w zakresie gospodarowania nieruchomościami, w tym lokalami użytkowymi). Ponadto w rozdziale 70007 *Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy* zaplanowano środki w wysokości 543.000 zł na bieżące utrzymanie zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez Gminę Czarny Bór.

***wydatki majątkowe:**

W dziale 700 zaplanowano nakłady finansowe na inwestycje w łącznej wysokości: 4.989.959,00 zł na realizację 4 zadań inwestycyjnych:

➤ WYKONANIE NOWYCH ENERGOOSZCZĘDNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	-	50.000,00
➤ BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH W CZARNYM BORZE	-	100.000,00
➤ RENOWACJA ZWIĘKSZAJĄCA EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNĄ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W WITKOWIE	-	3.419.633,00
➤ TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W OBSZARZE ZIT WOF – PROJEKT PARTNERSKI	-	1.420.326,00

710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 71004 *Plany zagospodarowania przestrzennego* zabezpieczono środki w kwocie 155.000 zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia bezosobowe i zakup usług w zakresie bieżącego opracowania zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W rozdziale 71035 *Cmentarze* zabezpieczono środki 24.000 zł na sfinansowanie kosztów zakupu energii elektrycznej w kaplicy cmentarnej w Czarnym Borze, zakup usług związanych z bieżącym utrzymaniem i funkcjonowaniem cmentarza.

750 – ADMINISTRACJA PUBLICZNA

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 75011 *Urzędy Wojewódzkie* zaplanowano 21.711 zł na częściowe koszty wynagrodzenia wraz z pochodnymi, pracownika zajmującego sprawami obywatelskimi oraz 500 zł - na zakup materiałów biurowych i usług, Na sfinansowanie tych wydatków gmina otrzyma dotację w ramach zadań zleconych w kwocie 22.211 zł.

W rozdziale 75022 *Rady Gmin*, zaplanowano kwotę 261.000 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Rady, w tym: 229.000 zł na diety radnych i sołtysów, 10.000 zł na wydatki rzeczowe i art. spożywcze, 22.000 zł na zakup usług.

W rozdziale 75023 *Urzędy Gmin*, zaplanowano kwotę 4.573.000 zł, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie i funkcjonowanie Urzędu Gminy. Na powyższą kwotę składają się wydatki na wynagrodzenia wszystkich pracowników zatrudnianych w Urzędzie Gminy wraz z pochodnymi w kwocie 3.607.600 zł. W związku ze zmianą klasyfikacji budżetowej wszystkie koszty związane z utrzymaniem stanowisk pracy, nie przypisane do tzw. rozdziałów „funkcjonalnych” należy planować i ewidencjonować w rozdziale podmiotowym danej jednostki. Stąd też oprócz wynagrodzeń pracowników administracji, w rozdziale tym wykazano wynagrodzenia pracowników fizycznych, interwencyjnych oraz publicznych). W ramach tego rozdziału zaplanowano także świadczenia wypłacane m.in. dla sołtysów, jak również kwotę wynagrodzeń wypłacanych inkasentom. Ponadto zaplanowano wydatki związane z bieżącym utrzymaniem Urzędu Gminy i wydatki związane z realizacją jego zadań statutowych.

W rozdziale 75075 *Promocja jednostek samorządu terytorialnego*, zaplanowano kwotę 294.500 zł, w tym m.in.: 84.500 zł - na wydatki rzeczowe i zakup nagród konkursowych, 200.000 zł - zakup

usług. Wydatki, o których mowa powyżej, zostaną przeznaczone na materiały i działania związane z promocją gminy, organizację imprez organizowanych przez gminę oraz dofinansowanie imprez organizowanych przez jednostki organizacyjne z terenu gminy i sołectwa. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się także wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołectw w wysokości 17.000 zł.

W rozdziale 75095 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę dotacji dla Gminy Wałbrzych, w związku z zawartym porozumieniem, na mocy którego gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską wspólnie realizują Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW). Funkcjonowanie IPAW współfinansowane jest ze środków pochodzących z budżetu UE, a wkład własny pochodzi z przekazanych w formie dotacji celowej środków od gmin członków Aglomeracji Wałbrzyskiej. Środki planowane na 2025 rok w kwocie 33.000 zł mają na celu zabezpieczenie wkładu Gminy Czarny Bór w kosztach funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej. Ponadto w tym rozdziale zaplanowano wydatki w kwocie 100.000 zł, na zapłatę należnego podatku VAT oraz środki na opracowania dokumentacji do projektów, na które gmina zamierza pozyskać dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

***wydatki majątkowe:**

Ramach działu *Administracja publiczna* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 6.724.471,14 zł na realizację 3 zadania inwestycyjne:

➤ BUDOWA PUNKTU OBSŁUGI MIESZKAŃCA	- 5.125.820,00
➤ CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIĘKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR	- 348.651,14
➤ OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	- 1.250.000,00

751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 75101 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* zaplanowano wydatki w ramach zadań zleconych, w kwocie 1.020 zł, z przeznaczeniem na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców.

754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 75412 *Ochotnicze Straże Pożarne*, zaplanowano wydatki w kwocie 140.000 zł, w tym z przeznaczeniem na dotacje dla jednostek ochotniczych straży pożarnych zlokalizowanych na terenie gminy – kwota 110.000 zł oraz pozostałe wydatki 20.000,00 zł. W ramach przekazanych dotacji, o których mowa powyżej zostanie powierzona jednostkom ochotniczych straży pożarnych realizacja zadania związanego z ochroną przeciwpożarową i utrzymania gotowości bojowej terenie gminy. W ramach wydatków urzędu gminy zabezpieczono środki na ubezpieczenie od NNW strażaków ochotników, biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz na przeglądy obiektów budowlanych, których gmina jest właścicielem.

***wydatki majątkowe:**

Ramach działu *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 10.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

➤ DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	- 10.000,00
---	-------------

757 – OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO

***wydatki bieżące:**

W ramach niniejszego działu, w rozdziale 75702 *Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego...* zaplanowano kwotę 450.000 zł, z przeznaczeniem za zapłatę odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

758 – RÓŻNE ROZLICZENIA

***wydatki bieżące:**

W dziale tym, w rozdziale 75818 *Rezerwy ogólne i celowe* utworzono rezerwę na nieprzewidziane w momencie planowania budżetu wydatki, w wysokości 500.000 zł. W ramach tej kwoty: 180.000 zł stanowi rezerwa ogólna, tworzona zgodnie z ustawą o finansach publicznych, 70.000 zł stanowi kwota rezerwy celowej tworzonej na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz 500.000 zł – rezerwa na wydatki związane z planowanym uruchomieniem w ciągu roku żłobka gminnego.

801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na oświatę i wychowanie zaplanowano na 2025 rok wydatki na łączną kwotę 15.102.500 zł, z czego: wydatki bieżące – 10.502.500 zł i wydatki majątkowe – 4.600.000 zł. W ramach wydatków bieżących wynagrodzenia i składki od nich naliczane opiewają na kwotę 8.415.100 zł.

***wydatki bieżące:**

W rozdziale 80101 *Szkoły podstawowe*, zaplanowano wydatki w kwocie 6.524.700 zł, w tym: 5.651.000 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 264.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 609.700 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale 80104 *Przedszkola*, zabezpieczono kwotę 2.507.300 zł, w tym: 1.942.000 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 69.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 406.300 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych. W ramach tego rozdziału zaplanowano także kwotę 50.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane ze zwrotem innym jst części kosztów pobytu dzieci z terenu gminy Czarny Bór, w przedszkolach na terenie innych jst, oraz 40.000 zł na zakup usług od innych gmin w tym zakresie.

W rozdziale 80107 *Świetlice szkolne*, zabezpieczono kwotę 375.800 zł, w tym: 371.800 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane i 4.000 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale 80113 *Dowożenie uczniów do szkół* zaplanowano kwotę 450.000 zł, z przeznaczeniem na zakup usług transportowych związanych z dowożeniem uczniów do szkół na terenie gminy oraz na transport uczniów niepełnosprawnych do placówek zlokalizowanych poza terenem gminy, w tym: 60.000 zł w ramach świadczeń dla osób fizycznych.

W rozdziale 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli* zabezpieczono kwotę 43.700 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z dokształcaniem kadry nauczycielskiej zatrudnionej w jednostce oświatowej gminy.

W rozdziale 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego* zabezpieczono kwotę 89.800 zł, z przeznaczeniem na

organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 78.800 zł.

W rozdziale 80150 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych* zabezpieczono kwotę 396.500 zł, z przeznaczeniem na organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów gimnazjum, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 371.500 zł.

W rozdziale 80195 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 114.700 zł, w tym: 102.200 zł na odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytowanych pracowników oświaty, 2.000 zł na dotacje dla innych gmin, w związku z partycypacją w kosztach organizacji zajęć katechezy wyznań innych niż rzymskokatolickie oraz 7.500 zł na stypendia naukowe dla uczniów.

***wydatki majątkowe:**

Ramach działu *Oświata i wychowanie* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 4.600.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

➤ MODERNIZACJA BUDYNKÓW GMINNEGO ZESPOŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO W CZARNYM BORZE	- 4.600.000,00
--	----------------

851 – OCHRONA ZDROWIA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi* zaplanowano i rozdysponowano środki pochodzące z planowanej opłaty za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (60.000 zł) jak również ze środków pochodzących z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (20.000 zł). I tak ujęto w planie wydatków: 47.890 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 7.000 zł na wydatki rzeczowe, 23.110 zł na zakup usług związanych z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym patologiom społecznym i 2.000 zł na pozostałe wydatki związane z działalnością Komisji. Łącznie na przeciwdziałanie alkoholizmowi zaplanowano 80.000 zł.

Ponadto zaplanowano wydatki na przeciwdziałanie/zwalczanie narkomanii (rozdział 85153) w kwocie 15.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki rzeczowe oraz na zakup usług odpowiednio: 10.000 i 5.000 zł.

852 – POMOC SPOŁECZNA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków w kwocie 1.706.600 zł, z czego: 884.900 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 471.500 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej, 350.200 zł wydatki na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej. Część wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako dofinansowanie realizacji zadań własnych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 426.600 zł.

W ramach tego działu, w rozdziale 85202 *Domy pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 120.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z utrzymaniem osób z terenu gminy w domach pomocy społecznej.

W rozdziale 85205 *Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej* zaplanowano wydatki w kwocie 6.000 zł, z przeznaczeniem za wydatki rzeczowe związanych z wykonaniem zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wydatki zostaną pokryte w całości ze środków dotacji celowej z budżetu państwa.

W rozdziale 85213 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* zaplanowano kwotę 21.700 zł, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

W rozdziale 85214 *Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe* zabezpieczono środki w kwocie 120.000 zł z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków o których mowa powyżej. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 35.000 zł.

W rozdziale 85215 *Dodatki mieszkaniowe* zaplanowano kwotę 60.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych osobom uprawnionym.

W rozdziale 85216 *Zasiłki stałe* uwzględniono w planie budżetu środki w kwocie 217.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych dla osób uprawnionych. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

W rozdziale 85219 *Ośrodki pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 1.003.400 zł, na którą składa się: 860.900 zł kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 137.500 zł na wydatki związane z bieżącym utrzymaniem i realizacją zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze i 5.000 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych. Ww. kwoty wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 84.900 zł.

W rozdziale 85228 *Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze* zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 24.000 zł przeznaczeniem na świadczenia w tym zakresie.

W rozdziale 85230 *Pomoc w zakresie dożywiania* zaplanowano kwotę 104.500 zł, w całości przeznaczoną na dożywianie osób uprawnionych do otrzymania takich świadczeń. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 62.000 zł.

W rozdziale 85295 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 10.000 zł na wkład własny w realizację zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. Ponadto w rozdziale tym umiejscowiono wydatki w kwocie 20.000 zł, związane z planowaną realizacją przez OPS projektu dofinansowanego ze środków zewnętrznych.

854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

***wydatki bieżące**

W dziale tym, w rozdziale 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym* zaplanowano łączną kwotę 20.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów socjalnych dla uczniów z terenu gminy. Kwota ta stanowi zabezpieczenie wkładu własnego, ponieważ gmina wystąpi o dofinansowanie realizacji tego zadania w formie dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań własnych.

W rozdziale 85416 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym* zaplanowano łączną kwotę 20.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów i innych form pomocy dla uczniów z terenu gminy.

855 - RODZINA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków bieżących w wysokości 2.348.900 zł, z czego: 57.700 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 2.157.000 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej oraz 134.200 zł na pozostałe wydatki związane z pomocą rodzinie.

Istotna większość wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako sfinansowanie realizacji zadań zleconych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 2.258.900 zł.

W rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 2.220.000 zł, z czego: 2.157.000 zł stanowią świadczenia na rzecz osób fizycznych, 57.700 zł – wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 5.300 zł – pozostałe wydatki statutowe jednostki realizującej zadania w ramach tego rozdziału. Realizacja tego zadania sfinansowana będzie w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

W rozdziale 85508 *Rodziny zastępcze* zaplanowano wydatki w kwocie 90.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z kosztem utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (domach dziecka).

W rozdziale 85513 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów* zaplanowano kwotę 38.900 zł, w ramach zadań zleconych, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Zadanie to będzie sfinansowane w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

***wydatki majątkowe:**

W dziale *Rodzina* zaplanowano nakłady finansowe na 1 zadanie inwestycyjne:

➤ BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE	- 3.260.999,96 zł

900 - GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączne wydatki bieżące w kwocie 2.765.000 zł, w tym: 106.754 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, oraz 2.658.246 zł na pozostałe wydatki związane z realizacją zadań bieżących z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

W rozdziale 90002 *Gospodarka odpadami komunalnymi* zaplanowano wydatki w kwocie 1.850.000 zł, czyli wysokości wynikającej z założonych wpływów z tytułu opłaty za odbiór i gospodarowanie odpadami. Z tego: 106.754 zł wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane dla osób zajmujących się obsługą administracyjną, 1.000 zł – wydatki rzeczowe, 1.738.828 zł na wydatki związane, m.in. z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz 3.418 zł na pozostałe wydatki.

W rozdziale 90004 *Utrzymanie zieleni w miastach i gminach* zaplanowano wydatki rzeczowe w kwocie 25.000 zł, z przeznaczeniem za zakup i nasadzenie kwiatów, krzewów i drzewek i utrzymanie terenów zielonych na terenie gminy.

W rozdziale 90015 *Oświetlenie ulic, placów i dróg* zabezpieczono środki na zakup energii elektrycznej w kwocie 500.000 zł, zakup usług związanych z eksploatacją oświetlenia ulicznego – 120.000 zł oraz 20.000 zł na zakup usług remontowych.

W rozdziale 90095 *Pozostała działalność* umiejscowiono wydatki związane z działalnością komunalną. Na 2025 rok na ten cel zabezpieczono 250.000 zł, z czego m.in.: 73.000 zł - na wydatki rzeczowe, 15.000 zł - remonty bieżące, 156.500 zł - zakup usług oraz 5.500 zł - wydatki pozostałe. W ramach wydatków na zakup usług zabezpieczono środki na sfinansowanie wydatków związanych realizacją gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

*wydatki majątkowe

W ramach tego działu zaplanowano realizację 7 zadań inwestycyjnych, których łączna wartość opiewa na kwotę: 1.899.204,89 zł, z czego:

➤ ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	-	900.000,00
➤ DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	-	150.000,00
➤ CIEPŁE MIESZKANIE	-	483.538,00
➤ BUDOWA OŚWIECENIA PRZY UL. SKALNIKÓW W CZARNYM BORZE	-	90.000,00
➤ PRZEBUDOWA I ROZBUDOWA OŚWIECENIA ULICZNEGO W GRZĘDACH GÓRNYCH -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Grzędy Górne	-	20.666,89
➤ ROZBUDOWA OŚWIECENIA DROGOWEGO W GRZĘDACH	-	55.000,00
➤ ZAKUP SPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	-	200.000,00

921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

*wydatki bieżące

W rozdziale 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zaplanowano kwotę 90.513,66 zł w tym: 47.513,66 zł - z przeznaczeniem na wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich oraz 43.000 zł na utrzymanie świetlic .

W rozdziale 92114 *Pozostałe instytucje kultury* zaplanowano: 27.000 zł na dotację celową dla stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną na terenie gminy.

W rozdziale 92116 *Biblioteki* zaplanowano kwotę 900.000 zł z przeznaczeniem na dotację podmiotową na statutową działalność bieżącą samorządowej instytucji kultury pod nazwą „Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze” oraz kwotę 11.100 zł w formie na udzielenie dotacji celowej ww. jednostce, z przeznaczeniem na sfinansowanie wkładu własnego do projektu pn. *Biblioteka Ludzi z Pasją*, który dofinansowany jest ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0.

W rozdziale 92120 *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami* zaplanowano kwotę 5.000 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich na obiektach zabytkowych na terenie gminy.

*wydatki majątkowe

W dziale *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości: 4.605.256,53 zł, na realizację 4 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	-	2.350.000,00
➤ UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE	-	955.256,53
➤ OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĄ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	-	500.000,00
➤ RPOZ - DOTACJA NA REMONT I KOLORYSTYKĘ ELEWACJI ZABYTKOWEGO BUDYNKU OFICyny W ZESPOLE PAŁACOWO-PARKOWYM W CZARNYM BORZE	-	800.000,00

926 – KULTURA FIZYCZNA I SPORT

***wydatki bieżące**

W dziale *Kultura fizyczna i sport* w rozdziale 92601 *Obiekty sportowe* zaplanowano kwotę 220.000 zł. W ramach tej kwoty mieszczą się wydatki na utrzymanie obiektów sportowych.

W rozdziale 92605 *Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu* zaplanowano kwotę 240.000 zł, z czego: 210.000 zł na dotacje dla stowarzyszeń prowadzących działalność sportową na terenie gminy, 30.000 zł na stypendia dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej sportowo.

W rozdziale 92695 *Pozostała działalność* zaplanowano łączną kwotę 97.787,57 zł, w tym: 66.516,21 zł na przeglądy i bieżące utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych i pozostałe wydatki w zakresie kultury fizycznej i sportu. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich w wysokości 50.411,73 zł.

***wydatki majątkowe**

W ramach działu *Kultura i sport* zaplanowano nakłady inwestycyjne w wysokości 4.907.826,26 zł na realizację 4 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA OŚWIETLENIA BOISKA SPORTOWEGO W WITKOWIE	-	20.000,00
➤ ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ W CZARNYM BORZE	-	1.950.000,00
➤ ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	-	937.826,26
➤ ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	-	2.000.000,00

WYNIK BUDŻETU, PRZYCHODY I ROZCHODY

Różnica pomiędzy planowanymi dochodami a wydatkami wynosi 5.000.000 zł i stanowi deficyt budżetowy, który zostanie sfinansowany niewykorzystanymi w latach ubiegłych środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym: Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, oraz środkami otrzymanymi w 2021 roku w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej, równowartość których gmina w latach 2021 – 2025 ma obowiązek przeznaczenia na finansowanie inwestycji w zakresie kanalizacji).

Przychody budżetu gminy w 2025 roku zaplanowano na kwotę 8.200.000 zł, która będzie obejmowała niewykorzystane środki w latach ubiegłych oraz wartość nowo zaciągniętych zobowiązań, z ostatecznym terminem spłaty nie przekraczającym dnia 31.12.2028 roku, z czego:

➤ przychody z kredytów/pożyczek pozostałych	-	2.300.000 zł
➤ przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych	-	5.836.536,02 zł

- przychody jst z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków - 63.463,98 zł

Rozchody budżetu gminy w 2025 roku ustalono na kwotę 3.200.000 zł, na którą składają się:

- spłata rat kredytu długoterminowego zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Kamiennej Górze w 2023 roku, na wkład własny do projektu pod nazwą: *Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze* - 2.000.000 zł
- spłata rat kredytu długoterminowego zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Kamiennej Górze w 2023 roku, na sfinansowanie planowanego na 2023 roku deficytu budżetu - 1.000.000 zł
- spłata rat kredytu długoterminowego planowanego do zaciągnięcia w 2024 roku, na sfinansowanie planowanego na 2024 roku deficytu budżetu i spłatę wcześniejszych zobowiązań - 200.000 zł

Szczegółowe zestawienie przychodów i rozchodów na 2025 r. i kolejne lata, umieszczono w objaśnieniach do projektu uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej, przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej na 2025 rok.

INWESTYCJE

Na realizację zadań inwestycyjnych planuje się w 2025 r. nakłady w kwocie 41.937.867,77 zł. Szczegółowe umiejscowienie w budżecie wydatków na zadania inwestycyjne zawarto w Załączniku nr 4 do Uchwały Budżetowej na 2025 rok. Poniższa tabela w sposób syntetyczny przedstawia zestawienie wszystkich zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2025 r., etap ich realizacji na dzień złożenia projektu budżetu oraz ewentualne zaangażowanie środków zewnętrznych, w tym pochodzących z budżetu UE i programów rządowych:

L.p.	Nazwa	Etap realizacji wg stanu na dzień 15.11.2024 r.	Plan wydatków na 2025 r.	Zaangażowanie środków zewnętrznych w 2025 r.
1.	ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 367 NA ODCINKU OD UL. WESOŁEJ DO UL. KOLEJOWEJ W CZARNYM BORZE (KM 48+380 - 49+130) - BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA: BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO - DOTACJA CELOWA DLA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	Zadanie w trakcie realizacji, zadanie planowane do realizacji w 2025 roku, podjęto w 2024 roku stosowną uchwałę i zawarto porozumienie z Samorządem Województwa	1.481.440,00	Środki RFIL 717.862,95 zł
2.	BUDOWA I PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ W GMINIE CZARNY BÓR	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r, otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, wyłoniono Wykonawcę robót	3.388.096,83	dofinansowanie RF Polski Ład-PIŚ - 3.248.096,83 zł
3.	PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZEGO WZDŁUŻ DROGI WOJEWÓDZKIEJ 367 NA ODCINKU MIĘDZY ULICĄ ZAMKOWĄ A ULICĄ SŁONECZNĄ W CZARNYM BORZE – W RAMACH ZADANIA UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE DOFINANSOWANEGO Z RFIL	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r. W 2024 roku zlecono opracowanie niezbędnej dokumentacji	2.407.000,00	Środki RFIL 1.786.475,00 zł
4.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ – UL. KAMIENNOGÓRSKA W CZARNYM BORZE W ZAKRESIE WYDZIELENIA DROGI PIESZO – ROWEROWEJ WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ – W RAMACH ZADANIA UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE DOFINANSOWANEGO Z RFIL	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r. W 2024 roku zlecono opracowanie niezbędnej dokumentacji	850.000,00	Środki RFIL 219.000,00 zł
5.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku, dokumentacja projektowa w trakcie opracowania	2.703.613,16	-
6.	ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ POPRZECZ BUDOWĘ CENTRÓW PRZESIADKOWYCH I P&R WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ ORAZ ROZBUDOWĘ SYSTEMU ITS NA TERENIE GMIN AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ - WAŁBRZYCH, BOGUSZÓW-GORCE, CZARNY BÓR, DOBROMIERZ, GŁUSZYCA, JEDLINA-ZDRÓJ, MIEROSZÓW, SZCZAWNO-ZDRÓJ, STARE BOGACZOWICE, WALIM, ŚWIEBODZICE	Zadanie planowane do realizacji w 2025 r. i latach kolejnych	10.000,00	-

Objaśnienia do projektu budżetu Gminy Czarny Bór na 2025 rok

7.	NISKOEMISYJNA, INTELIGENTNA I DOSTĘPNA MOBILNOŚĆ W AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ POPRZEC BUDOWĘ WĘZŁA PRZESIADKOWEGO ORAZ UTWORZENIE SYSTEMU ITS - NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, GMINY WIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, MIASTA I GMINY LUBAWKA ORAZ GMINY CZARNY BÓR	Zadanie planowane do realizacji w 2025 r. i latach kolejnych	100.000,00	-
8.	WYKONANIE NOWYCH ENERGOOSZCZĘDNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku, stanowi kontynuację zadania związanego z wykonaniem instalacji gazowych w lokalach komunalnych w latach poprzednich	50.000,00	-
9.	BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH W CZARNYM BORZE	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku i latach kolejnych, planowane wydatki obejmują wartość konieczną do opracowania dokumentacji kosztorysowo-projektowej	100.000,00	-
10.	RENOWACJA ZWIĘKSZAJĄCA EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNĄ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W WITKOWIE	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 roku; w 2024 r. wyłoniono wykonawcę robót, zawarto umowę na dofinansowanie projektu ze środków UE	3.419.633,00	Środki UE i BP 2.393.743 zł
11.	TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W OBSZARZE ZIT WOF – PROJEKT PARTNERSKI	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku i latach kolejnych, planowane wydatki obejmują wartość konieczną do opracowania dokumentacji kosztorysowo-projektowej	1.420.326,00	Środki UE 979.314 zł
12.	BUDOWA PUNKTU OBSŁUGI MIESZKAŃCA Kontynuacja zadania z lat ubiegłych pod nazwą: ROZBUDOWA BUDYNKU URZĘDU GMINY W CELU PODNIESIENIA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA OBSŁUGI KLIENTA I DOSTOSOWANIA OBIEKTU DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	Opracowano niezbędną dokumentację projektową, wyłoniono wykonawcę, który przystąpił do prac; otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r. i kolejnym roku	5.125.820,00	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – 80.846,81 dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 4.872.500 zł
13.	CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIĘKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r., w 2024 roku zawarto umowę na dofinansowanie projektu i otrzymano część dofinansowania.	348.651,14	Środki UE i BP 251.840,86 zł
14.	OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZEC POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Zadanie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych na budynku Urzędu Gminy. Planowane do realizacji w 2025 r. Planuje się wystąpić o dofinansowanie ze środków UE	1.250.000,00	Środki UE 875.000 zł
15.	DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku	10.000,00	-
16.	MODERNIZACJA BUDYNKÓW GMINNEGO ZESPOŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO W CZARNYM BORZE	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 roku. W 2024 r. otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji i wyłoniono wykonawcę robót.	4.600.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 1.960.000 zł
17.	BUDOWA ŻŁOBKA GMINNEGO W CZARNYM BORZE	Zadanie w trakcie realizacji, zawarto umowę z wykonawcą, otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji; otrzymano dofinansowanie w ramach programu Maluch+, planowane zakończenie realizacji w 2025 r.	3.260.999,96	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 2.960.999,96 zł
18.	ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku	900.000,00	środki otrzymane w 2021 roku w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej - 900.000 zł
19.	DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku, kontynuacja gminnego programu dofinansowania wymiany pieców	150.000,00	-
20.	CIEPŁE MIESZKANIE	Zadanie realizowane w ramach zawartej Umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	483.538,00	dotacja WFOŚiGW - 483.583 zł
21.	BUDOWA OŚWIETLENIA PRZY UL. SKALNIKÓW W CZARNYM BORZE	Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie w 2025 r.	90.000,00	-
22.	PRZEBUDOWA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO W GRZĘDACH GÓRNYCH -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego miejscowości Grzędy Górne	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku	20.666,89	-
23.	ROZBUDOWA OŚWIETLENIA DROGOWEGO W GRZĘDACH	Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie w 2025 r.	55.000,00	-
24.	ZAKUP SPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2025 roku	200.000,00	-
25.	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	Zadanie w trakcie realizacji, zawarto umowę z wykonawcą, otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, planowane zakończenie w 2025 r.	2.350.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 2.250.000 zł
26.	OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZEC POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Zadanie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych na budynku Świetlicy Wiejskiej w Jaczkowie. Planowane do realizacji w 2025 r. Planuje się wystąpić o dofinansowanie ze środków UE	500.000,00	Środki UE 350.000 zł
27.	UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE	Zadanie planowane do realizacji, zlecono opracowanie koncepcji oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej, wyodrębniono z tego zadania dwa zadania związane z przebudową dróg	955.256,53	dofinansowanie RFIL – 782.525 zł
28.	RPOZ - DOTACJA NA REMONT I KOLORYSTYKĘ ELEWACJI ZABYTKOWEGO BUDYNKU OFICYNY W ZESPOLE PAŁACOWO-PARKOWYM W CZARNYM BORZE	Zadanie w trakcie realizacji. Planowane zakończenie i wypłata dotacji w 2025 roku	800.000,00	Rządowy Program Ochrony Zabytków 784.000 zł
29.	BUDOWA OŚWIETLENIA BOISKA SPORTOWEGO W WITKOWIE	Zadanie planowane do realizacji w 2025 r. i latach następnych	20.000,00	-
30.	ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ W CZARNYM BORZE	Zadanie w trakcie realizacji, częściowo zakończone (parking), w 2025 roku dalsza realizacja rozbudowy zaplecza sportowego otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, planowane zakończenie w 2025 r.	1.950.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 1.861.000 zł

Objaśnienia do projektu budżetu Gminy Czarny Bór na 2025 rok

31.	ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	Zadanie w trakcie realizacji, kontynuacja w 2025 roku	937.826,26	dofinansowanie RFiL – 937.826,26 zł
32.	ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	Zadanie planowane do kontynuacji w 2025 r., w 2024 r. otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, wyłoniono wykonawcę robót	2.000.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 1.500.000 zł
OGÓŁEM:			41.937.867,77	---

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli, większość zadań stanowi kontynuację inwestycji rozpoczętych w latach poprzedzających rok budżetowy. Ponadto istotną część w źródłach finansowania, stanowią środki finansowe pozyskane z zewnątrz, w szczególności z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych i Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Na uwagę zasługuje fakt, że część inwestycji zaplanowano z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej uruchomionych w ramach nowej perspektywy finansowej.

**INFORMACJA
O PRZEWIDYWANYM STANIE MIENIA KOMUNALNEGO
GMINY CZARNY BÓR**

L.p	Wyszczególnienie	Przewidywany stan na :		Planowane Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	Sposób zagospodarowania				
		31.12. 2024	31.12. 2025		w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	Inne formy
1.	Grunty ogółem (ha)	508,49	502,63	- 5,86	189,63	18,0	230,0	65,0	-
	w tym :								
	- rolne	241,58	236,68	- 4,90	8,58	-	228,1	-	-
	- działki budowlane	33,41	32,45	- 0,96	30,45	-	1,9	0,1	-
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-
	- pozostałe	202,4	202,4	-	119,5	18,0	-	64,9	-
2.	Lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-
3.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Budynki (ogółem)	72	71	-	18	13	2	-	38
	- mieszkalne	51	51	-	-	13	-	-	38
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-
	- obiekty służ. zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-
	- pozostałe obiekty użyteczności publ.	6	6	-	6	-	-	-	-
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-
5.	Budowle i urządzenia techniczne								
	- wodociągi szt.	-	-	-	-	-	-	-	-
	- długość w km	-	-	-	-	-	-	-	-
	- oczyszczalnie ścieków	1	1	-	1	-	-	-	-
	- wysypiska	-	-	-	-	-	1	-	-
	- drogi gminne (km)	65,283	65,283	-	65,283	-	-	-	-
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli pozwala uzasadnić kwoty, jakie gmina zamierza pozyskać m.in. ze sprzedaży majątku. W 2025 roku planuje się sprzedać łącznie:

- 3 działki budowlane o łącznej powierzchni 0,9585 ha; szacowane wpływy z tego tytułu w 2025 roku prognozuje się na kwotę 490.000 zł;
- 1 działkę rolną o pow. 4,8955 ha; szacowane wpływy z tego tytułu w 2025 r. planuje się na kwotę 100.000 zł;
- sprzedaż działki budowlanej, uzbrojonej w wyniku realizacji projektu *Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze*, o łącznej powierzchni 7,4724 ha, z której szacowane wpływy zaplanowano w wysokości 5.000.000 zł.

Ponadto plan wpływów ze sprzedaży majątku gminy obejmuje wartość wpłat, z tytułu sprzedaży ratalnej mienia dokonanej w latach ubiegłych. Z tego tytułu gmina spodziewa się wpływów w 2025 roku w wysokości 8.000 zł.

WYKAZ ZADAŃ
REALIZOWANYCH W DRODZE UMÓW LUB POROZUMIEŃ
MIEDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej

Gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską zawarły Porozumienie, na mocy którego będą wspólnie realizować Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WOF). Wdrażanie ZIT WOF współfinansowane będzie ze środków FEDS 2021-2027. Obszar Aglomeracji Wałbrzyskiej obejmuje 27 gmin, w tym Gminę Czarny Bór. W ramach tego Porozumienia Gmina Czarny Bór przekaże Gminie Wałbrzych Miastu Na Prawach Powiatu dotację celową w zabezpieczenia środków na pokrycie wkładu własnego do kosztów funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej w latach 2024-2025.

2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 367 na odcinku od. ul. Wesolej do ul. Kolejowej w Czarnym Borze (km 48+380 – 49+130) – Budowa ciągu pieszo-rowerowego

Gmina Czarny Bór wspólnie z Samorządem Województwa Dolnośląskiego zamierza wspólnie realizować zadanie inwestycyjne w ciągu drogi wojewódzkiej nr 367 na terenie gminy Czarny Bór. Na mocy stosownej uchwały gmina udzieli pomocy finansowej dla Województwa Dolnośląskiego w formie dotacji celowej. Realizatorem zadania będzie Dolnośląska Służba Dróg i Kolei z siedzibą we Wrocławiu. Kwota pomocy finansowej w 2025 roku wyniesie 1.481.440,00 zł, z czego: 717.862,95 zł pochodzi ze środków dofinansowania jakie gmina otrzymała z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w latach ubiegłych.

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2025 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ**

Nazwa zadania	PLAN DOCHODÓW w 2025 roku /w zł/				PLAN WYDATKÓW W 2025 roku /zł/			
	klasyfikacja	ogółem	w tym:		klasyfikacja	ogółem	w tym:	
			bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe
INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ	-	-	-	-	75095 §2319	33.000,00	33.000,00	-
ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ POPRZECZ BUDOWĘ CENTRÓW PRZESIADKOWYCH I P&R WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ ORAZ ROZBUDOWĘ SYSTEMU ITS NA TERENIE GMIN AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ - WAŁBRZYCH, BOGUSZÓW-GORCE, CZARNY BÓR, DOBROMIERZ, GLUSZYCA, JEDLINA-ZDRÓJ, MIEROSZÓW, SZCZAWNO-ZDRÓJ, STARE BOGACZOWICE, WALIM, ŚWIEBODZICE	-	-	-	-	60020 §6059	10.000,00	-	10.000,00
NISKOEMISYJNA, INTELIGENTNA I DOSTĘPNA MOBILNOŚĆ W AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ POPRZECZ BUDOWĘ WEZŁA PRZESIADKOWEGO ORAZ UTWORZENIE SYSTEMU ITS - NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, GMINY WIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA, MIASTA I GMINY LUBAWKA ORAZ GMINY CZARNY BÓR	-	-	-	-	60021 §6059	100.000,00	-	100.000,00
RENOWACJA ZWIEKSZAJĄCA EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNĄ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W WITKOWIE	70095 §6257	2.417.011,77	-	2.417.011,77	70005 §6057	2.393.743,00	-	2.393.743,00
	70095 §6259	345.287,39	-	345.287,39	70005 §6059	1.025.890,00	-	1.025.890,00
TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKAŁNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W OBSZARZE ZIT WOF – PROJEKT PARTNERSKI	70095 § 6257	1.020.684,00	-	1.020.684,00	70005 §6057	979.314,00	-	979.314,00
					70005 §6059	441.012,00	-	441.012,00
CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIEKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR	75023 §6257	148.082,62	-	148.082,62	75023 §6057	211.544,60	-	211.546,60
	75023 §6259	28.205,97	-	28.205,97	75023 §6059	96.810,28	-	96.810,28
OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	75023 §6257	912.023,00	-	912.023,00	75023 §6057	875.000,00	-	875.000,00
					75023 §6059	375.000,00	-	375.000,00
	92109 §6257	350.000,00	-	350.000,00	92109 §6057	350.000,00	-	350.000,00
					92109 §6059	150.000,00	-	150.000,00

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2025 ROKU
Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19**

Nazwa zadania	Fundusz	PLAN WYDATKÓW W 2025 roku /zł/		
		klasyfikacja	ogółem	w tym:
				majątkowe
Udostępnienie turystyczne ruin zamku Lubno w Czarnym Borze	RFIL	60016 §6100	2.788.000,00	1.786.475,00
		60016 §6100		219.000,00
		92120 §6100		782.525,00
Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem	RFIL	92601 §6100	937.826,26	937.826,26
Budowa ciągu pieszo-rowerowego, integracja z systemem transportu zbiorowego	RFIL	60013 §6750	717.862,95	717.862,95
Budowa Punktu Obsługi Mieszkańca	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 Nagroda w konkursie <i>Rosnąca Odporność</i>	75023 §6050	3.500.000,00	80.846,81

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2025 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁĄD
- PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH -**

Nazwa zadania	PLAN DOCHODÓW w 2025 roku /w zł/				PLAN WYDATKÓW W 2025 roku /zł/			
	klasyfikacja	ogółem	w tym:		klasyfikacja	ogółem	w tym:	
			bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe
Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej w Gminie Czarny Bór	60016 § 6370	3.248.096,83	-	3.248.096,83	60016 § 6370	3.388.096,83	-	3.248.096,83
	-	-	-	-	60016 § 6050		-	140.000,00
Budowa punktu obsługi mieszkańca	75023 § 6370	4.972.500,00	-	4.972.500,00	75023 § 6370	5.125.820,00	-	4.872.500,00
	-	-	-	-	75023 § 6050		-	253.320,00
Modernizacja budynków Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnym Borze	80195 § 6370	1.960.000,00	-	1.960.000,00	80195 § 6370	4.600.000,00	-	1.960.000,00
	-	-	-	-	80195 § 6050		-	2.640.000,00
Budowa żłobka gminnego w Czarnym Borze	85516 § 6370	2.960.999,96	-	-	85516 § 6370	3.260.999,96	-	2.960.999,96
	-	-	-	-	85516 § 6050		-	300.000,00
Modernizacja infrastruktury oświetleniowej na terenie Gminy Czarny Bór	90015 § 6370	76.000,00	-	76.000,00	90015 § 6370	0,00	-	0,00
	-	-	-	-	90015 § 6050		-	0,00
Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie	92109 § 6370	2.250.000,00	-	2.250.000,00	85516 § 6370	2.350.000,00	-	2.250.000,00
	-	-	-	-	85516 § 6050		-	100.000,00
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Czarnym Borze	92601 § 6370	3.522.900,00	-	3.522.900,00	92601 § 6370	1.950.000,00	-	1.861.000,00
	-	-	-	-	92601 § 6050		-	89.000,00
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy Czarny Bór	92695 § 6370	1.500.000,00	-	1.500.000,00	92695 § 6370	2.000.000,00	-	1.500.000,00
	-	-	-	-	92695 § 6050		-	500.000,00

UWAGI KOŃCOWE:

Przedkładany projekt budżetu na 2025 rok, jak też wieloletnia prognoza finansowa zostały sporządzone z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, informacji zawartych w dokumentach rządowych, w tym m. in. Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2025, Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw, zaktualizowanych w październiku 2024 roku, w szczególności dotyczących założeń makroekonomicznych (CPI – dynamika średnioroczna i PKB – dynamika realna), informacji uzyskanych od Ministra Finansów, Wojewody Dolnośląskiego, Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego, określających przyjęte w projekcie budżetu państwa na 2025 rok kwoty udziałów w podatkach dochodowych budżetu państwa (CIT i PIT), kwoty subwencji, dotacji celowych. Planowane wielkości uwzględniają również zmiany wprowadzone w październiku 2024 roku w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wielkości ujęte zarówno w projekcie budżetu na rok 2025 jak i w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, oparte zostały na wynikach analizy aktualnej sytuacji finansowej Gminy, w szczególności dotyczącej wykonania dochodów i wydatków w latach poprzednich oraz przewidywanego wykonania w roku bieżącym, co jest niezbędne dla spełnienia wymogów ustawy o finansach przy opracowywaniu projektów uchwał: budżetowej i w sprawie WPF.

Mając na uwadze aktualną sytuację finansową Gminy oraz przy założeniu możliwie realnego wykonania poziomu dochodów, zadania/przedsięwzięcia zarówno kontynuowane jak i nowe będą miały zapewnione finansowanie. Ponadto zarządzanie aktualnymi i planowanymi do zaciągnięcia zobowiązaniami finansowymi gminy będzie realizowane w sposób odpowiedzialny i niezagrażający płynności finansowej Gminy. Powyższe założenia pozwalają uznać, że nałożone na gminę przepisami prawa zadania oraz te wybrane przez mieszkańców m.in. dotyczące Funduszu Sołeckiego zostaną zrealizowane.

Przedłożony projekt budżetu, w oparciu o zakładane możliwości finansowe gminy, w sposób wyważony zabezpiecza środki na realizację przyjętych zadań. Szacując kwoty dochodów kierowano się zasadą ostrożności, natomiast przy planowaniu wydatków wzięto pod uwagę: z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności i gospodarności przy dysponowaniu środkami publicznymi. W niniejszym projekcie budżetu uwzględnia się najpilniejsze pozycje wynikające z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami i radnymi, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy.

Przedstawiając niniejszy projekt Wójt Gminy Czarny Bór liczy na przychylne przyjęcie przedstawionych w nim propozycji i jego akceptację.